

Finanční zdraví příjemců českého a slovenského Operačního programu Životní prostředí

Financial health of beneficiaries of Czech and Slovak Operational Program Environment

*Dagmar Čámská **

ABSTRAKT

Článek je zaměřen na zkoumání finančního zdraví příjemců dotací z Evropských fondů v České a Slovenské republice. Operační program Životní prostředí byl vybrán pro naši další analýzu z důvodu existence jak v České republice, tak na Slovensku a z důvodu množství přidělených finančních prostředků, které ho činí druhým největším v obou státech. Podporované jednotky jsou rozděleny na dvě skupiny – podnikatelské a ostatní. Finanční zdraví podnikatelských jednotek je zkoumáno s pomocí bankrotního Altmanova modelu. Finanční situace je hodnocena pro české a slovenské podniky a výsledky jsou srovnávány. Rozdíly jsou vysvětleny v části Diskuse.

Klíčová slova: Operační program životní prostředí; Finanční zdraví; Komparace podniků České a Slovenské republiky.

ABSTRACT

This paper is focused on the financial health of beneficiaries who are supported by EU funds in the Czech Republic and Slovak Republic. The Operational program Environment is selected for our further analysis because it exists in both the Czech Republic and the Slovak Republic and the second most important in the aspect of total money allocation in both countries. The supported units are divided into two groups – business and others. The financial health of supported business units is evaluated with the help of Altman Z-Score model predicting financial distress. The financial situation is valuated for Czech and Slovak companies and the results are compared. Differences are explained in the part Discussion.

Key words: Operational Program Environment; Financial health; Comparison of companies in the Czech and Slovak Republic.

JEL classification: G32, G38, Q59

Úvod

Cílem článku je analýza finančního zdraví příjemců českého a slovenského Operačního programu Životní prostředí, kteří získali podporu v období 2007-2012. Ptáme se, zda jsou podporování žadatelé v dobré finanční situaci, nebo zda je váha tohoto kritéria

Článek je zpracován jako jeden z výstupů výzkumného projektu *Finanční tíseň - predikce a konsekvence* registrovaného u Interní grantové agentury Vysoké školy ekonomické v Praze pod číslem VŠE IGS F3/06/2013.

* Ing. Bc. Dagmar Čámská – asistentka a interní doktorandka; Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta podnikohospodářská, Katedra podnikové ekonomiky.

minimalizována z důvodu veřejného zájmu. Výzkumy zaměřené na české regionální operační programy totiž přinesly přinejmenším diskutabilní výsledky.

Článek představuje v úvodu současnou politiku hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie, analyzovaný program Životní prostředí a poté je již pozornost věnována výzkumné otázce finančního zdraví příjemců dotací a řešení této otázky.

Představení současné politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie

Evropské fondy jsou nezanedbatelným zdrojem finančních prostředků pro státy, které vstoupily do Evropské unie v roce 2004 v rámci východního rozšíření nebo později v roce 2007 v případě Rumunska a Bulharska. Celkem je k dispozici více než 300 miliard EUR [7] pro politiku hospodářské a sociální soudržnosti na programové období 2007-2013. Ač můžeme nalézt řadu odpůrců kohezní politiky, tak politika hospodářské a sociální soudržnosti zůstává v Evropské unii důležitým tématem. Molle [13] dokonce kohezní politiku označuje za cement, který drží současnou Evropskou unii pospolu. Cílem kohezní politiky je odstraňovat regionální disparity. Ač je politika společná pro celou Evropskou unii a je založená na společných principech a finančních zdrojích, tak pro programové období 2007-2013 došlo k výrazným změnám, které vyplynuly ze strategie unie a z následků východního rozšíření, jež prohloubilo ekonomické a sociální nerovnosti mezi členskými státy.

Tradiční témata jako rozvoj regionů a zaměstnanosti zůstala, ale politika začala klást důraz i na konkurenceschopnost a rozvoj venkovských oblastí. Obecné zásady vymezily Boháčová s Hrabánkovou [2] ve třech následujících bodech:

1. přitažlivější Evropa a regiony Evropy pro investory a pracující,
2. zlepšení znalostí a inovací pro růst,
3. vytváření více a lepších pracovních míst.

Oficiální stránky Evropské unie [7] zdůrazňují odlišnost programového období 2007-2013 spočívající ve větším zaměření politiky na celkovou strategickou orientaci unie, ve větším soustředění na nejvíce znevýhodněné regiony a ve větší decentralizaci a provádění politiky jednodušeji, transparentněji a účinněji. Výběr příjemců dotací je plně v kompetenci národních autorit v případě naplnění základních konvergenčních úvah vycházejících z Lisabonské strategie a závěrů Summitu v Goteborgu. Programové období 2007-2013 je spojováno s třemi cíli: Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce. Pilíř Konvergence má vést k přibližování méně rozvinutých členských států a regionů. Podpora tohoto pilíře by měla být ukončena v roce 2013. Pilíř Regionální konkurenceschopnosti a nezaměstnanosti je určen pro regiony, které z důvodu dobrých hospodářských výsledků nedosáhnou na podporu z prvního pilíře.

Česká republika a Slovenská republika na příkladu vybraného operačního programu

Politika hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie má být v programovém období 2007-2013 prováděna jako více decentralizovaná, jednodušeji, transparentněji a účinněji. Česká republika a Slovenská republika jsou země, které se na základě řady kritérií dají vybrat z nově přistoupených států jako nejvíce srovnatelné, ať již na základě geografické lokalizace, společného historického vývoje do roku 1992 nebo srovnatelné ekonomické úrovně.

Tabulky 6 a 7 uvedené v přílohové části zachycují strukturu operačních programů České a Slovenské republiky a množství přidělených finančních prostředků. Na první pohled je

zřejmě, že Česká republika může hospodařit s absolutně větším množstvím přidělených peněz (přepočet dle počtu obyvatel nebo rozlohy území činí prostředky pro oba státy srovnatelnými) a že struktura operačních programů je složitější, což ji činí méně přehlednou. Operační program Doprava má alokováno nejvíce zdrojů v obou zkoumaných zemích, a proto by bylo vhodné mu věnovat největší pozornost. Na druhou stranu, pokud podrobně zkoumáme počet projektů a příjemců, tak Operační program Doprava podporuje nejméně projektů. Na české straně byly prostředky alokovány do 157 projektů¹ a na slovenské do 59 [9]. Infrastrukturní projekty jsou velmi investičně náročné a týkají se výhradně železniční a silniční infrastruktury, kde se silně angažuje stát.

Z důvodu velké investiční náročnosti projektů, silné zainteresovanosti státu a malého počtu podpořených projektů nebyl Operační program Doprava dále analyzován a těžiště práce se přesunulo na Operační program Životní prostředí.

Operační program Životní prostředí

Operační program Životní prostředí je druhým největším programem z hlediska množství přidělených peněžních prostředků jak v České republice (18,6 % celkové alokace), tak na Slovensku (15,8 % celkové alokace). Cíle programů jsou definovány pomocí tzv. prioritních os. Český operační program má definován 8 prioritních os [10]:

- zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní,
- zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí,
- udržitelné využívání zdrojů energie,
- zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží,
- omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik,
- zlepšování stavu přírody a krajiny,
- rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu,
- technická pomoc.

Některé z prioritních os slovenského programu se sice plně kryjí s českým vymezením, ale pro přehlednost je uváděno celé znění [5]:

- integrovaná ochrana a racionální využívání vod,
- ochrana před povodněmi,
- ochrana ovzduší a minimalizace nepříznivých vlivů změny klimatu,
- odpadové hospodářství,
- ochrana a regenerace přírodního prostředí a krajina,
- technická pomoc.

Slovenské priority můžeme beze zbytku nalézt v českém programu, kde je menší důraz kladen na ochranu před povodněmi, protože tato priorita není definována jako samostatná, na druhou stranu Česká republika navíc vymezuje osy v podobě udržitelného využívání zdrojů energie, omezování průmyslového znečištění a rozvoje infrastruktury pro environmentální vzdělávání. Základní charakteristiky obou programů jsou k nalezení v tabulce 1.

¹ 157 z celkových 42 272 projektů, údaj je k 6. září 2012, [11]

Tab. 1: Základní charakteristiky programu OP Životní prostředí

	Česká republika	Slovenská republika
Počet všech projektů	4 980 ²	626 ³
Velikost závazku pro program (EUR)	4 920 000 000	1 820 000 000

Zdroj: sestaveno autorem na základě citovaných zdrojů

Žadatelem o podporu může být obecně subjekt z veřejného i soukromého sektoru. Pokud žadatel pochází z veřejného sektoru, tak budou primárně posuzovány efekty plynoucí z projektu pro společnost. V případě, že půjde o žadatele ze sektoru soukromého, tak bude posuzován nejen projekt sám o sobě, ale i konkrétní osoba žadatele. Nemělo by být cílem dotovat deficitní subjekty, ve kterých nebudou prostředky použity adekvátně, nebo projekt, který nebude dokončen z důvodu odchodu subjektu z trhu vzhledem k jeho neutěšené finanční situaci. Protože cílem programového období 2007-2013 má být nejen decentralizace, ale i jednoduchost, účinnost a transparentnost procesu, tak stojí za úvahu zkoumat výchozí finanční situaci žadatelů, která se uplatňuje jako jedno z kritérií rozhodování.

Výzkumná otázka

Stojí před námi otázka, zda jsou podporováni žadatelé finančně zdraví, nebo je toto kritérium upozadováno před zájmem veřejným (dopady projektu) anebo je zde proces výběru netransparentní. Některé výzkumy [3] nebo [4] dokazují, že finanční zdraví podporovaných subjektů je přinejmenším diskutabilní. Nejčastějším terčem kritiky jsou v České republice v současnosti Regionální operační programy, a to i „díky“ osobě bývalého hejtmana Davida Ratha a jeho napojení na aktivity Regionálního operačního programu ROP NUTS II Střední Čechy. Výzkumy zaměřené na regionální programy bohužel nepřinesly prokazatelné výsledky, protože vzhledem k nízkému počtu podporovaných jednotek ze soukromého sektoru nebyly závěry statisticky průkazné.

Naopak český Operační program Životní prostředí má téměř desetkrát více žadatelů získávajících dotace než jednotlivé regionální programy, a proto by získané závěry mohly být statisticky průkazné. Zároveň se Česká republika propadá v nejrůznějších mezinárodních statistikách zaměřujících se na transparentnost prostředí a jednoduchost podnikání [16] nebo [15], a proto bude provedeno srovnání výsledků českého programu se slovenským. Jak již bylo řečeno, tak Česká republika a Slovenská republika jsou země, které se na základě řady kritérií dají vybrat z nově přistoupených států jako nejvíce srovnatelné (kritéria: geografická poloha, historický vývoj, stupeň ekonomického rozvoje).

Cílem bude analyzovat finanční zdraví žadatelů, kteří obdrželi dotaci. Již dříve bylo diskutováno, že posuzování partnera z veřejného sektoru je náročné a nedošlo bychom k průkazným výsledkům vzhledem k vazbě na veřejnou prospěšnost realizovaných projektů, a proto budou posuzováni jen žadatelé typu podnikatelské jednotky. Finanční zdraví bude posuzováno na základě všeobecně přijímaného bankrotního modelu profesora Edwarda Altmana. Ač počátky tohoto přístupu spadají již do 60. let 20. století, tak tento přístup rychlé orientace, scoringu, nebyl dosud ve střední a východní Evropě trvale nahrazen a opakované testování prokazuje použitelnost modelu [8] nebo [14], což je nepochybně zásluhou vhodně zvolených indikátorů. Pro testování žadatelů je použita Altmanova formule ve verzi pro společnosti neobchodované na kapitálových trzích, což plně odráží podmínky České a

² Údaj k 6.9. 2012, [11]

³ Údaj k 30.11. 2012, [12]

Slovenské republiky. Altmanovo Z-Score je uvedeno rovnicí 1 a přísluší mu vyhodnocovací tabulka 2.

$$Z \text{ Score} = 3.107 \times \frac{EBIT}{A} + 0.998 \times \frac{S}{A} + 0.42 \times \frac{E}{L} + 0.847 \times \frac{RE}{A} + 0.717 \times \frac{NWC}{A} \quad (1)$$

kde *EBIT* = zisk před úroky a zdaněním (Earnings Before Interest and Tax),
A = celková aktiva,
S = tržby za zboží, vlastní výroby a služby,
E = vlastní kapitál,
L = celkové cizí zdroje,
RE = zadržené zisky,
NWC = čistý pracovní kapitál.

Tab. 2: Vyhodnocení finančního zdraví dle Altmanova Z Score

Hodnocení	Z Score
Podnik ohrožený bankrotem	$Z < 1.23$
Šedá zóna	$1.23 < Z < 2.99$
Podnik finančně zdravý	$2.99 < Z$

Zdroj: Altman (2012)

Postup výzkumu

Cílem je analyzovat finanční zdraví příjemců českého a slovenského Operačního programu Životní prostředí, kteří získali podporu v období 2007-2012⁴. Vyhodnocování budou jen žadatelé typu podnikatelské jednotky, jak bylo zmíněno dříve, a proto prvním krokem je selekce projektů dle uživatelů. Finanční zdraví bude posuzováno na základě Altmanova Z-Score. Základním vstupem pro model profesora Altmana jsou finanční data účetní povahy. Účetní data byla získána z firemních databází, které umožňují rychlý přístup k datům ve vhodném formátu (tj. tabulkový procesor). V případě České republiky byla použita databáze Albertina a v případě Slovenska se jednalo o evropskou databázi Amadeus, která byla doplněna o zdroj internetových stránek zkoumaných společností.

Účetní data nebyla bohužel dostupná pro všechny zkoumané jednotky, a proto muselo dojít k vyloučení společností, jejichž data nebyla dostupná. V případě České republiky je nedostupnost způsobena tím, že společnosti mají sice zveřejňovací povinnost, ale v případě jejího neplnění nepřicházejí sankce. Slovenská data byla čerpána z evropského Amadea, který neposkytuje tak podrobná data jako národní registry, protože se zaměřuje na společnosti s tržbami většími než 1 milion EUR, s aktivy převyšujícími 2 miliony EUR a s 15 a více zaměstnanci [17].

Celkový počet příjemců obou národních operačních programů byl uveden v tabulce 1. Tento počet byl redukován rozhodnutím o zkoumání finančního zdraví pouze podnikatelských jednotek a druhá redukce nastala z důvodu nedostupnosti účetních dat v korporátních databázích, i když v případě Slovenska byly doplňkově používány i internetové stránky zkoumaných společností. Tabulka 3 shrnuje počet zkoumaných subjektů a projektů po provedení obou zúžení souboru. Zde je důležité zdůraznit, že počet zkoumaných jednotek

⁴ ČR – data do 6.9. 2012 a SR – data do 30.11. 2012

není limitován dostupností nejaktuálnějších údajů, protože finanční zdraví příjemců je zkoumáno na základě historických dat, tj. ještě před okamžikem realizace projektu, protože v tomto okamžiku byla finanční situace zkoumána i národními autoritami rozhodujícími o poskytnutí dotace.

Tab. 3: Počet zkoumaných subjektů a projektů

	Česká republika ⁵	Slovenská republika ⁶
Počet všech projektů	4 980	626
Počet projektů podnikatelských jednotek	596	139
Počet příjemců typu podnikatelská jednotka	427	63
Počet zkoumaných příjemců	292	28
Počet zkoumaných projektů	456	101

Zdroj: sestaveno autorem na základě citovaných zdrojů

Nedostupnost účetních dat pro řadu subjektů způsobuje výraznou redukci zkoumaných jednotek. V případě České republiky dochází k redukci na 68 % příjemců a v případě Slovenské republiky dokonce na 44 % příjemců. Vztáhneme-li ale tuto redukci k počtu projektů, tak pro Českou republiku stále zkoumáme 76 % projektů a pro Slovenskou republiku 72 %. Podíváme-li se na hodnotu alokace, tak v případě ČR ve zkoumaném vzorku zůstávají projekty 82,7% hodnoty alokace podnikatelských jednotek a v případě SR dokonce 85,8% hodnoty alokace. Je zřejmé, že k redukci vzorku došlo, ale i přesto je dále analyzováno více než 80 % hodnoty alokace podnikatelským jednotkám.

Výsledky

Výsledky analýzy finančního zdraví zkoumaných podnikatelských jednotek shrnují tabulky 4 a 5. Subjekty jsou rozděleny v národním členění do třech skupin dle vyhodnocení Almanova Z-Score, jak bylo pojednáno výše, tj. podniky finančně zdravé, v pásnu šedé zóny a podniky ohrožené bankrotem. Tabulka 4 zobrazuje počty podniků v jednotlivých pásmech prosperity v absolutních číslech, naopak tabulka 5 pro lepší srovnávání a vyvozování závěrů obsahuje počty podniků vyjádřené relativně ke všem zkoumaným podnikům.

Tab. 4: Vyhodnocení finančního zdraví dle počtu příjemců a projektů v absolutním tvaru

	Česká republika		Slovenská republika	
	Počet příjemců	Počet projektů	Počet příjemců	Počet projektů
Podnik finančně zdravý	119	236	13	55
Šedá zóna	132	171	6	7
Podnik ohrožený bankrotem	41	49	9	39

Zdroj: sestaveno autorem

⁵ Údaje k 6.9. 2012, Ministerstvo pro místní rozvoj (2012), počet zkoumaných jednotek závisel na dostupnosti účetních dat v databázi Albertina v září 2012

⁶ Údaje k 30.11. 2012, Ministerstvo životního prostředí SR, počet zkoumaných jednotek závisel na dostupnosti účetních dat v databázi Amadeus v prosinci 2012

Tab. 5: Vyhodnocení finančního zdraví dle počtu příjemců a projektů v relativním tvaru

	Česká republika		Slovenská republika	
	Počet příjemců	Počet projektů	Počet příjemců	Počet projektů
Podnik finančně zdravý	0,408	0,518	0,464	0,545
Šedá zóna	0,452	0,375	0,214	0,069
Podnik ohrožený bankrotem	0,140	0,107	0,321	0,386

Zdroj: sestaveno autorem

Vyhodnocujeme-li pásmo finančně zdravých podniků, pak výsledky pro Českou republiku a Slovenskou republiku jsou v relativních hodnotách téměř stejné (v případě Slovenska je dosahováno mírně lepších hodnot). Výrazná odlišnost nastává u šedé a bankrotní zóny. 45 % českých podniků je zařazeno do šedé zóny a 14 % do bankrotní, naopak na Slovensku spadá do bankrotní zóny 32 % podniků a 21 % do šedé zóny, kde nemůžeme jednoznačně rozhodnout.

Budeme-li testovat hypotézu, že v obou republikách mají skupiny příjemců dle kritéria finančního zdraví stejné rozdělení a odchylky jsou pouze náhodné, tak při použití χ^2 testu musíme na 5% hladině významnosti zamítnout hypotézu o shodě, a přijmout tak hypotézu alternativní, že skupiny příjemců nemají stejná rozdělení. Jednoznačně se tedy jedná o větší podíl slovenských podniků nacházejících se v bankrotní zóně, resp. menší podíl slovenských podniků nacházejících se v šedé zóně, oproti českému rozdělení.

Diskuse

Vzhledem ke skutečnosti, že o náplni prioritních os a typu žadajících subjektů rozhodují jednotlivé národní autority, tak by výsledky z tohoto titulu mohly být rozdílné a vzájemně těžce porovnatelné. Tabulka 3 zachycovala počet zkoumaných subjektů a projektů pro oba státy. Je zřejmé, že Česká republika má v absolutním počtu více podpořených projektů a proporcionalně k celkovému množství menší počet projektů podnikatelských jednotek než Slovenská republika. Pokud ale proporcionalně srovnáme poměry počtů žadatelů typu podnikatelské jednotky k celkovým počtům projektů, tak tyto poměry jsou pro oba státy srovnatelné (8,5 % pro Českou republiku a 10 % pro Slovenskou republiku). Nedostupnost účetních dat způsobila výraznou redukci počtu dále zkoumaných subjektů, zejména v případě Slovenské republiky byl pokles dramatický, protože ve vzorku zůstalo jen 44 % subjektů. Nahlížíme-li ale z pohledu projektů, tak finanční zdraví žadatelů mohlo být zhodnoceno u 76,5 % českých a 72,6 % slovenských projektů, což činí základnu pro oba státy srovnatelnou.

Výsledky byly shrnuty v předcházející kapitole. Došli jsme k závěru, že počet podniků náležejících do zdravé zóny je srovnatelný, ale odchylky byly v případě šedé a bankrotní zóny, kam spadalo významně více slovenských podniků než českých. Odpovězme na otázku, která se přímo nabízí, zda slovenské národní autority poskytují dotace více podnikům, které nejsou finančně zcela v pořádku, než autority české. Použijeme-li k odpovědi pouze tabulky 4 a 5, pak bychom tento závěr museli přijmout.

Proti přijetí zjednodušení vyplývajícího z uvedených tabulek hovoří malý počet zkoumaných slovenských podnikatelských jednotek a zaměření prioritních os a vypisovaných výzev slovenského Operačního programu Životní prostředí. Jedny z nejčastěji vypisovaných slovenských výzev spadaly do prioritní osy Ochrana a racionální využívání vod, kde o projekty sice žádaly podnikatelské jednotky, ale tyto jednotky zabývající se poskytováním vodárenských služeb mají nízkou rentabilitu a obratovost majetku vyplývající ze specifika

jejich podnikatelské činnosti a zároveň jsou povinny poskytovat služby občanům a bývají vázány na veřejný sektor například v podobě vlastnické účasti měst nebo obcí.

Závěr

Cílem článku byla analýza finančního zdraví příjemců českého a slovenského operačního programu Životní prostředí, kteří získali podporu v období 2007-2012. Jedním z motivů vědecké otázky „srovnání finančního zdraví českých podporovaných subjektů se subjekty pocházejícími z jiného státu“ byly neuspokojivé finanční výsledky příjemců českých regionálních operačních programů pocházející z jiných výzkumů. Při srovnání českého a slovenského operačního programu v tomto výzkumu jsme dospěli k závěru, že více slovenských podniků bylo klasifikováno jako finančně nezdravé, což bylo ale primárně zapříčiněno specifickou podnikatelskou činností slovenských příjemců. Na druhou stranu se nám tak nepotvrdila hypotéza, že by české národní autority vybíraly subjekty méně finančně zdravé.

Literatura:

- [1] Altman, E.I. (2012): *Predicting Financial Distress of Companies: Revisiting the Z-Score and ZETA (R) Models*. In Handbook of Research in Empirical Finance. Cheltenham, E. Elgar, s. 7-36, 2012.
- [2] Boháčková, I. – Hrabánková, M. (2009): *Strukturální politika Evropské unie*. Praha, C.H. Beck, 2009.
- [3] Čámská, D. – Scholleová, H. (2012): *Financial Health of Companies Supported by European Funds*. Economics and Management, 2012, roč. 3, č. 17, s. 863–868.
- [4] Čámská, D. (2012): *Regional Operational Programs and the Comparison of Their Specific Bankruptcy Models*. In Pavelková, D. – Strouhal, J. – Paseková, M. (ed.): *Advances in Finance & Accounting*. Athény, WSEAS Press, s. 27–31, 2012.
- [5] EUROFONDY. (2007): *Operačný program Životné prostredie* [online]. [cit. 2013-01-27]. Dostupné z WWW: <http://eurofondy.webnode.sk/op-zivotne-prostredie/>.
- [6] EUROFONDY. (2012): *Čerpanie Eurofondov* [online]. [cit. 2012-12-30]. Dostupné z WWW: <http://eurofondy.webnode.sk/clanky-a-komentare/cerpanie-eurofondov/>.
- [7] European Communities. (2009): *Hospodárska a sociálna soudržnosť* [online]. [cit. 2013-01-27]. Dostupné z WWW: http://circa.europa.eu/irc/opoce/fact_sheets/info/data/policies/regionalcohesion/article_72_58_cs.htm.
- [8] Maňasová, Z. (2008): *Úpadky podniků v České republice a možnosti jejich včasné predikce*. Praha, Vysoká škola ekonomická v Praze, 2008. Disertační práce.
- [9] Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR. (2012): *Aktualizovaný zoznam projektov Operačného programu Doprava na roky 2007 – 2013* [online]. [cit. 2013-01-27]. Dostupné z WWW: http://www.mdpt-opd.sk/tmp/asset_cache/link/0000014571/zasobnik.pdf.
- [10] Ministerstvo pro místní rozvoj. (2008): *Operační program Životní prostředí* [online]. [cit. 2013-01-28]. Dostupné z WWW: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Zivotni-prostredi>.
- [11] Ministerstvo pro místní rozvoj. (2012): *Seznamy příjemců* [online]. [cit. 2012-09-12]. Dostupné z WWW: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-o-cerpani/Seznamy-prijemcu>.

- [12] Ministerstvo životného prostredia SR. (2012): *Zoznam prijímateľov z OPŽP* [online]. [cit. 2012-12-28]. Dostupné z WWW: <http://www.opzp.sk/projekty/zoznamy-opzp/zoznam-prijimatelov/>.
- [13] Molle, W. (2007): *European Cohesion Policy*. New York, Routledge, 2007.
- [14] Sušický, J. (2011): *Využitelnost bankrotních modelů a jejich aplikace v podmínkách České republiky*. Praha, Česká zemědělská univerzita v Praze, 2011. Disertační práce.
- [15] The World Bank. (2012): *Doing Business* [online]. Dostupné z WWW: <http://www.doingbusiness.org/data>.
- [16] Transparency International. (2011) *Na celosvětovém žebříčku CPI* [online]. Dostupné z WWW: <http://www.transparency.cz/celosvetovem-zebricku-cpi-index-vnimani-korupce-2011-ceska-r/>.
- [17] Vysoká škola ekonomická v Praze. (2012): *Elektronické informační zdroje dostupné na VŠE, Amadeus* [online]. [cit. 2013-01-29]. Dostupné z WWW: http://www.vse.cz/zdroje/vypis.php?ID_zdroje=130

Přílohy

Tab. 6: Politika hospodářské a sociální soudržnosti, Operační programy 2007-2013 České republiky

Název programu	Závazek 2007-2013 (EUR)	Podíl na celkovém závazku
Regionální operační programy		
ROP NUTS II Severozápad	762 770 000	0,029
ROP NUTS II Moravskoslezsko	627 970 000	0,024
ROP NUTS II Jihovýchod	720 360 000	0,027
ROP NUTS II Severovýchod	671 290 000	0,025
ROP NUTS II Střední Morava	672 240 000	0,025
ROP NUTS II Jihozápad	633 650 000	0,024
ROP NUTS II Střední Čechy	571 720 000	0,022
Tematické operační programy		
OP Doprava	5 820 000 000	0,220
OP Životní prostředí	4 920 000 000	0,186
OP Podnikání a inovace	3 120 000 000	0,118
OP Výzkum a vývoj pro inovace	2 070 000 000	0,078
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	1 850 000 000	0,070
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	1 850 000 000	0,070
Integrovaný operační program	1 620 000 000	0,061
OP Technická pomoc	229 000 000	0,009
Operační programy Praha		
OP Praha Konkurenceschopnost	241 200 000	0,009
OP Praha Adaptabilita	108 390 000	0,004
Celkem	26 488 590 000	1,000

Zdroj: sestaveno autorem dle informací Ministerstvo pro místní rozvoj k 30.12.2012

Tab. 7: Politika hospodářské a sociální soudržnosti, Operační programy 2007-2013 Slovenska

Název programu	Závazek 2007-2013 (EUR)	Podíl na celkovém závazku
OP Doprava	3 160 154 595	0,275
OP Životné prostredie	1 820 000 000	0,158
Regionálny OP	1 554 503 927	0,135
OP Výskum a vývoj	1 209 415 373	0,105
OP Konkurenc. a hosp. rast	968 250 000	0,084
OP Zamestn. a sociálna inklúzia	941 301 578	0,082
OP Informatizácia spoločnosti	843 595 405	0,073
OP Vzdelávanie	558 301 578	0,049
OP Zdravotníctvo	250 000 000	0,022
OP Technická pomoc	97 601 421	0,008

OP Bratislavský kraj	95 207 607	0,008
Celkem	11 498 331 484	1,000

Zdroj: sestaveno autorem dle EUROFONDY (2012) k 30.12.2012

Autor a kontakty

Ing. Bc. Dagmar Čámská

Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta podnikohospodářská, Katedra podnikové ekonomiky

nám. W. Churchilla 4, Praha 3 – Žižkov, 130 67

+420 224 098 354

dagmar.camska@vse.cz